

KOMMISSIONEN MOD NEDERLANDENE

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

5. oktober 2006 *

I sag C-312/04,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 23. juli 2004,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Wilms og A. Weimar,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Nederlandene ved H.G. Sevenster og J.G.M. van Bakel, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

* Processprog: nederlandsk.

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne K. Schiemann, N. Colneric, J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer) og E. Levits,

generaladvokat: C. Stix-Hackl
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har i stævningen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Nederlandene har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2, stk. 1, artikel 6, stk. 2, artikel 10, stk. 1, og artikel 11 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 155, s. 1), idet

- 3 TIR-konventionen bestemmer navnlig, at varer, som transporteres i henhold til den ved konventionen indførte TIR-procedure, ikke ved gennemkørselstoldstederne belægges med ind- eller udførselstold eller -afgifter eller depositum herfor.

- 4 Med henblik på gennemførelsen af disse forenklinger kræves det i henhold til TIR-konventionen, at varerne under hele transporten ledsages af et standarddokument, et TIR-carnet. Dette dokument anvendes med henblik på at kontrollere, om transporten gennemføres forskriftsmæssigt. Desuden kræves det i henhold til konventionen, at transporterne garanteres af organisationer, der er autoriseret af de kontraherende parter i henhold til bestemmelserne i TIR-konventionens artikel 6.

- 5 TIR-konventionens artikel 6, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Hver kontraherende part kan på de betingelser og mod de garantier, som den foreskriver, autorisere organisationer til enten direkte eller gennem korresponderende organisationer at udfærdige TIR-carneter og til at optræde som garanter.«

- 6 TIR-carnetet består af en række ark, der omfatter et blad nr. 1 og et blad nr. 2, med tilsvarende taloner, hvoraf fremgår alle de nødvendige oplysninger. Der anvendes et sæt blade for hvert område, der krydses. Ved transportens start afrites blad nr. 1 ved afgangstoldstedet. Afviklingen sker efter returnering af blad nr. 2 fra udgangstoldstedet, der befinder sig på samme toldområde. Denne procedure gentages, hver gang et område krydses, idet der anvendes forskellige sæt blade, der findes i samme carnet.

- 7 TIR-carneterne trykkes og distribueres af International Road Transport Union (Den Internationale Vejtransportunion, herefter »IRU«), der har hjemsted i Genève. Udlevering til brugerne foretages af de nationale garanterende organisationer, der er autoriseret hertil af administrationen i de kontraherende stater. TIR-carnetet udstedes af den garanterende organisation i afganglandet, den garanti, der stilles, er dækket af IRU og en pool af forsikringsselskaber med hjemsted i Schweiz (herefter »forsikringspoolen«).
- 8 TIR-konventionens artikel 8 bestemmer:

»1. Den garanterende organisation skal forpligte sig til at betale skyldige ind- eller udførselstold- og afgiftsbeløb med tillæg af eventuelle morarenter, som er påløbet i henhold til toldlovene og toldbestemmelserne i det land, i hvilket en uregelmæssighed er konstateret i forbindelse med en TIR-transport. Organisationen skal være solidarisk ansvarlig med de personer, der er ovennævnte beløb skyldige, for betalingen af disse beløb.

2. I tilfælde, hvor en kontraherende parts love og bestemmelser ikke giver hjemmel til betaling af skyldige indførsels- eller udførselstold- og afgiftsbeløb som bestemt i stk. 1 ovenfor, skal den garanterende organisation under samme betingelser forpligte sig til at betale et beløb, som svarer til summen af skyldige ind- eller udførselstold- og afgiftsbeløb med tillæg af eventuelle morarenter.

3. Hver kontraherende part skal fastsætte det maksimale beløb pr. TIR-carnet, som kan fordres hos den garanterende organisation i henhold til bestemmelserne i stk. 1 og 2 ovenfor.

4. Den garanterende organisations ansvar over for det land, hvor afgangstoldstedet er beliggende, indtræder fra det tidspunkt, hvor TIR-carnetet er modtaget af det

pågældende toldsted. I de efterfølgende lande, gennem hvilke varerne transporteres under TIR-proceduren, indtræder dette ansvar fra det tidspunkt, hvor varerne indføres [...]

5. Den garanterende organisations ansvar skal ikke blot omfatte de varer, der er opregnet i TIR-carnetet, men tillige varer, som skønt ikke opregnet i dette, måtte befinde sig i den forseglede del af vejkøretøjet eller containeren. Ansvarret omfatter ikke andet gods.

6. Ved fastsættelsen af de told- og afgiftsbeløb, som omhandles i nærværende artikels stk. 1 og 2, skal de i TIR-carnetet anførte angivelser vedrørende varerne antages at være korrekte, medmindre andet bevises.

7. Når de i nærværende artikels stk. 1 og 2 anførte beløb er forfaldne til betaling, skal de kompetente myndigheder så vidt muligt forlange indfrielse hos den (eller de) direkte ansvarlige person(er), før der rettes krav mod den garanterende organisation.«

9 TIR-konventionens artikel 11 har følgende ordlyd:

»1. I tilfælde, hvor et carnet ikke er afviklet eller er afviklet med forbehold, skal vedkommende kompetente myndigheder ikke være berettiget til at afkræve den garanterende organisation de i artikel 8, stk. 1 og 2, nævnte beløb, medmindre de inden for et år regnet fra den dag, da TIR-carnetet blev afgivet, skriftligt har meddelt organisationen, at carnetet ikke er afviklet eller afviklet med forbehold. Samme bestemmelse skal gælde i tilfælde, hvor afviklingen er opnået på utilbørlig vis eller svigagtig måde, men perioden skal i så fald være på to år.

2. Krav på betaling af de beløb, som omhandles i artikel 8, stk. 1 og 2, skal fremsættes over for den garanterende organisation tidligst tre måneder og senest to år regnet fra den dag, da organisationen modtog meddelelse om, at carnetet ikke var afviklet eller var afviklet med forbehold, eller at afviklingen var opnået på utilbørlig vis eller svigagtig måde. [Imidlertid skal der i de tilfælde, hvor der inden for ovennævnte frist på to år bliver anlagt en retssag, fremsættes krav på betaling inden et år regnet fra den dag, retsafgørelsen får retskraft. (O.a.: Domstolens oversættelse)]

3. Den garanterende organisation skal have tilstået en frist på tre måneder regnet fra det tidspunkt, da kravet om betaling blev fremsat, til betaling af det afkrævede beløb. Betalte beløb skal refunderes organisationen, såfremt det inden for et tidsrum af to år regnet fra den dag, da kravet om betaling blev fremsat, på tilfredsstillende måde er godtgjort over for toldmyndighederne, at der ingen uregelmæssigheder havde fundet sted med hensyn til den pågældende transport.«

Fællesskabets toldbestemmelser

- 10 Artikel 10 i Rådets forordning (EØF) nr. 719/91 af 21. marts 1991 om benyttelse inden for Fællesskabet af TIR-carneter og ATA-carneter som forsendelsesdokumenter (EFT L 78, s. 6), der fandt anvendelse i perioden fra den 1. januar 1992 til den 31. december 1993, bestemmer:

»1. Denne artikel gælder uanset TIR-konventionens og ATA-konventionens særlige bestemmelser vedrørende de garanterende sammenslutningers ansvar i forbindelse med benyttelse af et TIR-carnet eller et ATA-carnet.

2. Konstateres det, at der [under eller] i forbindelse med en forsendelse på grundlag af et TIR-carnet eller en transitforsendelse på grundlag af et ATA-carnet er begået en overtrædelse eller uregelmæssighed i en bestemt medlemsstat, opkræver denne medlemsstat eventuelt forfaldne told- og afgiftsbeløb i henhold til de gældende EF- eller nationale bestemmelser, uden at det berører spørgsmålet om strafforfølgning.

3. Er det ikke muligt at fastslå, på hvilket område overtrædelsen eller uregelmæssigheden er begået, anses denne for at være begået i den medlemsstat, hvor den er konstateret, medmindre forsendelsens retmæssighed eller stedet, hvor overtrædelsen eller uregelmæssigheden rent faktisk er begået, inden for en nærmere fastsat frist godtgøres på en for de kompetente myndigheder tilfredsstillende måde.

[...]«

- 11 Artikel 2 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1593/91 af 12. juni 1991 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 719/91 (EFT L 148, s. 11), der tillige fandt anvendelse i perioden fra den 1. januar 1992 til den 31. december 1993, har følgende ordlyd:

»1. Konstateres det, at der [under eller] i forbindelse med en forsendelse på grundlag af et TIR-carnet eller en transitforsendelse på grundlag af et ATA-carnet er begået en overtrædelse eller en uregelmæssighed, meddeler de kompetente myndigheder indehaveren af TIR- eller ATA-carnetet og de garanterende organisationer dette inden for den frist, der er angivet i artikel 11, stk. 1, i TIR-konventionen, eller i artikel 6, stk. 4, i ATA-konventionen.

2. Der føres bevis for, at den forsendelse, der er foretaget på grundlag af et TIR- eller et ATA-carnet som omhandlet i forordning (EØF) nr. 719/91 i artikel 10, stk. 3, første afsnit, er gennemført forskriftsmæssigt inden for den frist, der er fastsat i artikel 11, stk. 2, i TIR-konventionen eller i artikel 7, stk. 1 og 2, i ATA-konventionen.

[...]«

- 12 Artikel 10, stk. 1 og 2, i forordning nr. 719/91 og artikel 2, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1593/91, blev med virkning fra den 1. januar 1994 erstattet af artikel 454, stk. 1 og 2, henholdsvis artikel 455, stk. 1 og 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF- toldkodeks (EFT L 253, s. 1, herefter »gennemførelsesforordningen«), hvis indhold er næsten identisk.
- 13 Gennemførelsesforordningens artikel 457 bestemmer:

»Når en forsendelse kommer ind i Fællesskabets toldområde eller påbegyndes ved et afgangstoldsted beliggende i Fællesskabets toldområde, jf. artikel 8, stk. 4, i TIR-konventionen, bliver eller er den garanterende sammenslutning ansvarlig over for myndighederne i hver enkelt af de medlemsstater, hvis territorier TIR-transporten passerer indtil udpassagestedet i Fællesskabets toldområde eller bestemmelses-toldstedet i dette område.«

Ordningen for Fællesskabernes egne indtægter

- 14 I forordning nr. 1552/89, afsnit I, der har overskriften »Almindelige bestemmelser«, bestemmes det i artikel 2:

»1. Ved anvendelsen af denne forordning foreligger der en fordring fra Fællesskabet på de i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i afgørelse 88/376/EØF, Euratom omhandlede egne indtægter, så snart medlemsstatens kompetente tjenestegren har meddelt debitor det skyldige beløb. Denne meddelelse skal afgives under iagttagelse af alle relevante fællesskabsforskrifter, så snart debitor kendes, og når de kompetente administrative myndigheder kan beregne fordringens størrelse.

[...]«

- 15 Artikel 3, stk. 1 og 2, som også indgår i afsnit I i forordning nr. 1552/89, bestemmer:

»Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger til, at bilagene vedrørende fastlæggelsen og overdragelsen af egne indtægter opbevares i mindst tre kalenderår at regne fra udgangen af det år, som de vedrører.

Såfremt det ved den revision, som de nationale myndigheder alene eller sammen med Kommissionen foretager af bilagene vedrørende en fastlæggelse, viser sig

nødvendigt at foretage en berigtigelse af denne, opbevares disse bilag i så lang tid ud over den i stk. 1 fastsatte frist, at nævnte berigtigelse kan foretages og kontrolleres.«

- 16 I forordning nr. 1552/89, afsnit II, der har overskriften »Bogføring af egne indtægter« bestemmes det i artikel 6, stk. 1, og stk. 2, litra a) og b):

»1. Et regnskab over egne indtægter, opdelt efter indtægternes art, føres af hver medlemsstats finansforvaltning eller af det af hver medlemsstat udpegede organ.

2. a) De i henhold til artikel 2 konstaterede fordringer opføres, med forbehold af litra b), i regnskabet [normalt betegnet »A-regnskabet«] senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev konstateret.

b) De fordringer, der er konstateret, men ikke opført i det regnskab, der er omhandlet i litra a), fordi de endnu ikke er [...] [inddrevet], og der ikke er stillet sikkerhed, opføres inden for den i litra a) fastsatte frist i et særskilt regnskab [normalt betegnet »B-regnskabet«]. Medlemsstaterne kan benytte samme fremgangsmåde, når fordringer, der er konstateret og dækket af garantier, anfægtes og forventes at blive ændret som følge af de opståede uoverensstemmelser.«

- 17 I forordning nr. 1552/89 har artikel 9 i afsnit III med overskriften »Overdragelse af egne indtægter«, følgende ordlyd:

»1. Som fastlagt i artikel 10 fører hver enkelt medlemsstat egne indtægter til kredit for den konto, som med henblik herpå er oprettet i Kommissionens navn hos medlemsstatens finansforvaltning eller hos det af medlemsstaten udpegede organ.

Denne konto føres vederlagsfrit.

2. De krediterede beløb omregnes af Kommissionen og opføres på dens regnskab [...]

- 18 I artikel 10, stk. 1, i samme afsnit III i forordning nr. 1552/89 bestemmes:

»Efter fradrag af 10% i opkrævningsomkostninger; jf. artikel 2, stk. 3, i afgørelse 88/376/EØF, Euratom, foretages den i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i nævnte afgørelse omhandlede kreditering senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev fastlagt i henhold til artikel 2.

For de fordringer som er opført i [...] [B-]regnskab[et] i henhold til artikel 6, stk. 2, litra b), skal krediteringen dog foretages senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen er [...] [inddrevet].«

- 19 Artikel 11, der også er indeholdt i afsnit III i forordning nr. 1552/89, lyder som følger:

»Enhver forsinkelse af krediteringen af den i artikel 9, stk. 1, foreskrevne konto medfører, at den pågældende medlemsstat skal betale en rente, hvis sats er lig med den på forfaldsdagen på medlemsstatens pengemarked gældende rentesats for kortfristet finansiering forhøjet med 2 procentpoint. Denne sats forhøjes med 0,25 procentpoint for hver måneds forsinkelse. Den således forhøjede sats anvendes på hele forsinkelsesperioden.«

Den administrative procedure

- 20 Ifølge Kommissionen blev der under et kontrolbesøg foretaget af Kommissionen i Rotterdam tolddirektorat (Nederlandene) den 2. oktober 1997 konstateret en forsinkelse ved fastlæggelsen af egne indtægter fra toldafgifter. Forsinkelsen vedrørte uafviklede TIR-carneter, som blev afgivet i perioden 1991-1993, og for hvilke de nederlandske myndigheder havde udsendt betalingspålæg for sent, idet pålæggene i de 15 konstaterede tilfælde først var blevet fremsat gennemsnitligt to og et halvt år efter afgivelsen af disse carneter, selv om myndighederne havde konstateret, at blad nr. 2 ikke var blevet returneret til afgangstoldstedet.

- 21 Ved skrivelse af 18. december 1997 meddelte Kommissionen Kongeriget Nederlandene resultatet af kontrolbesøget, og herefter anmodede Kommissionen ved skrivelser af 9. marts 1998 og af 6. januar 2000 denne medlemsstat om at betale Kommissionen et beløb på 267 682,43 NLG i morarenter i henhold til artikel 11 i forordning nr. 1552/89. Kommissionen har anført, at den ved beregningen af

morarenter har baseret sig på den maksimumsfrist, der er fastsat til at fremsætte krav over for debitor, nemlig 15 måneder regnet fra de pågældende dokumenters godkendelse, hvilket følger af gennemførelsesforordningens artikel 455 og TIR-konventionens artikel 11.

- 22 I deres svar af 15. april 1998 og 7. marts 2000 afviste de nederlandske myndigheder kravet om betaling af morarenter med den begrundelse, at der ikke var retligt grundlag herfor, og at kravet for så vidt angik nogle af sagerne, herunder en sag fra 1986, desuden var forældet i medfør af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1552/89.
- 23 Med hensyn til den forsinkelse, som Kommissionen havde konstateret, anførte de nederlandske myndigheder, at der ikke er nogen hjemmel til at indlede en inddrivelse over for indehaveren af et TIR-dokument, så længe eftersporingsproceduren ikke er afsluttet. Således kan de skyldige beløb først modtages, når denne eftersporingsprocedure er afsluttet. Når resultatet af eftersporingen fortsat afventes, kan overskridelsen af tremånedersfristen i TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, ifølge de nederlandske myndigheder ikke anses for en forsinket modtagelse, som kan pålægges morarenter.
- 24 Da Kommissionen ikke kunne tiltræde de nederlandske myndigheders argumentation, fremsendte den den 18. oktober 2002 en åbningskrivelse til Kongeriget Nederlandene. I skrivelsen redegør Kommissionen på grundlag af de fællesskabsretlige bestemmelser, der fandt anvendelse fra 1991 til 1993, for sin analyse af den forsinkede overdragelse af egne indtægter som følge af den nederlandske administrations langvarige passivitet med hensyn til de i denne sag omhandlede TIR-transporter. Henset til, at det er vanskeligt at fastsætte en konkret dato for morarenterne vedrørende de TIR-transporter, der fandt sted før 1992, finder Kommissionen i mangel af en bindende frist for inddrivelsen af de pågældende fordringer, ikke, at der skyldes morarenter for denne periode, men mener dog, at de nederlandske myndigheder ikke har foretaget det fornødne for at sikre Fællesskabets

økonomiske interesser. For så vidt angår de TIR-transporter, der fandt sted efter den 1. januar 1992, har Kommissionen anmodet de nederlandske myndigheder om straks at betale et morarentebeløb på 110 239, 17 EUR i medfør af artikel 11 i forordning nr. 1552/89.

25 I deres svar af 19. december 2002 fastholdt de nederlandske myndigheder deres opfattelse.

26 Den 11. juli 2003 fremsatte Kommissionen en begrundet udtalelse, hvori den gentog sin argumentation fra åbningsskrivelsen. Kongeriget Nederlandene blev opfordret til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den begrundede udtalelse inden for en frist på to måneder efter dens modtagelse. Denne medlemsstats regering besvarede den begrundede udtalelse ved skrivelse af 10. september 2003, hvori den gentog sine tidligere fremsatte argumenter.

27 Det er på denne baggrund, at Kommissionen har besluttet at anlægge nærværende sag.

Om søgsmålet

Formaliteten

Parternes argumenter

28 Den nederlandske regering har gjort gældende, at søgsmålet bør afvises. Søgsmålet er forældet i medfør af artikel 3 i forordning nr. 1552/89, hvorefter medlemsstaterne

skal opbevare bilagene vedrørende fastlæggelsen og overdragelsen af egne indtægter i mindst tre kalenderår at regne fra udgangen af det år, som de vedrører. Det følger heraf, at Kommissionen har samme frist til at indlede en sag eller anlægge søgsmål mod en medlemsstat, fordi i modsat fald ville medlemsstaten ikke have noget middel til sit forsvar. For så vidt som der i det foreliggende tilfælde ikke er noget retligt grundlag for at udsætte denne frist, hvilket alene er muligt, når en kontrol, som Kommissionen har foretaget inden for samme frist, fører til en berigtigelse, var de nederlandske myndigheder kun forpligtet til at opbevare bilagene vedrørende de i denne sag omhandlede tidsperioder senest frem til slutningen af 1997. Den omstændighed, at de nederlandske myndigheder endnu ikke har tilintetgjort bilagene, ændrer ikke ved, at forældelsesfristen finder anvendelse.

- 29 Desuden bør Kommissionens krav under alle omstændigheder afvises for så vidt angår perioden indtil den 1. januar 1992, idet Kommissionen ikke har nogen som helst interesse i at anlægge søgsmål vedrørende denne periode. Da Kommissionen ikke finder, at der skyldes morarenter for den nævnte periode, er det alene Kommissionens sigte, at Domstolen fastslår, at de nederlandske myndigheder for sent har fastlagt og overført de egne indtægter, som skyldes. En sådan påstand bør afvises, eftersom den afgørelse, der i så fald skulle træffes, ikke ville ændre Kongeriget Nederlandenes juridiske situation.

- 30 Som svar på den første formalitetsindsigelse har Kommissionen gjort gældende, at artikel 3 i forordning nr. 1552/89 blot har til formål at sikre obligatorisk opbevaring af bilagene i »mindst« tre år og ikke indfører nogen forældelsesfrist med hensyn til inddrivelsen af egne indtægter. Selv om det lægges til grund, at nævnte artikel 3 skal fortolkes således, at den indfører en forældelsesfrist, er denne frist ikke blevet overskredet i det foreliggende tilfælde, idet de nederlandske myndigheder inden for denne frist var blevet meddelt, at der havde været forsinkelser. Kommissionen meddelte de nederlandske myndigheder dette ved skrivelse af 18. december 1997, mens det af Kommissionen fremsendte krav om betaling af morarenter vedrørte

TIR-carneter afgivet i 1993, og for hvilke fastlæggelsen og den reelle overdragelse af egne indtægter foregik i 1994 og 1995. Bilagene vedrørende de i 1994 og 1995 fastlagte egne indtægter skulle i henhold til artikel 3 i forordning nr. 1552/89 derfor have været opbevaret indtil slutningen af 1997, henholdsvis 1998. Desuden kan fristen i artikel 3 forlænges, når de pågældende fastlæggelser af egne indtægter skal berigtiges. Eftersom resultatet af den kontrol, Kommissionen foretog, nødvendigjorde sådanne berigtigelser; kan der følgelig ikke være indtrådt forældelse.

- 31 For så vidt angår den anden formalitetsindsigelse er det Kommissionens opfattelse, at traktatbrudsproceduren i medfør af artikel 226 EF er af en sådan særlig karakter; at det netop er muligt at fastslå, at en medlemsstat har tilsidesat sine forpligtelser; uden at dette i øvrigt ændrer medlemsstatens juridiske situation.

Domstolens bemærkninger

- 32 Med hensyn til den første formalitetsindsigelse bemærkes, at i modsætning til den opfattelse, som den nederlandske regering har forfægtet, fastsætter artikel 3 i forordning nr. 1552/89 ikke en forældelsesfrist for inddrivelsen af egne indtægter. Denne bestemmelse har blot til formål at få medlemsstaterne til at opbevare bilagene vedrørende fastlæggelse og overdragelse af egne indtægter i mindst en bestemt tidsperiode, der i givet fald kan forlænges så længe, at det er muligt at foretage berigtigelse og kontrol heraf, hvis en kontrol udført af de nationale myndigheder, alene eller i samarbejde med Kommissionen, gør en sådan berigtigelse påkrævet. Anvendelsen af udtrykket »mindst« i relation til opbevaringsfristen på tre år underbygger, at fællesskabslovgiver ikke havde til hensigt at indføre en forældelsesfrist.

33 Desuden er det ubestridt, at de nederlandske myndigheder ikke har tilintetgjort bilagene vedrørende de transporter, som er omhandlet i den foreliggende sag, hvorfor Kongeriget Nederlandene ikke kan påberåbe sig, at dens ret til kontradiktion er blevet tilsidesat.

34 Denne indsigelse må således forkastes.

35 Med hensyn til den anden formalitetsindsigelse, som vedrører Kommissionens manglende interesse i at få fastslået, at der foreligger et traktatbrud hvad angår perioden forud for den 1. januar 1992, fordi der ikke er anmodet om betaling af morarenter, er det tilstrækkeligt at bemærke, at en medlemsstats manglende iagttagelse af en pligt i medfør af en fællesskabsbestemmelse i sig selv udgør et traktatbrud (jf. bl.a. dom af 12.6.2003, sag C-363/00, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 5767, præmis 47).

36 Da denne indsigelse også mangler grundlag, må den forkastes, og sagen må således antages til realitetsbehandling i sin helhed.

Realiteten

Parternes argumenter

37 Kommissionen har anført, at medlemsstaterne med omhu skal foretage inddrivelse af Fællesskabernes egne indtægter for hurtigt at stille dem rådighed for Kommissionen. Inden for rammerne af TIR-konventionens gennemførelse betyder

det, at en medlemsstat snarest muligt efter afgivelsen af et TIR-carnet skal fastslå, om der er foregået uregelmæssigheder med hensyn til den pågældende transport. Er dette tilfældet, skal medlemsstaten underrette brugeren herom, og efter udløbet af den frist, der fastsat for, at brugeren kan godtgøre, at transporten er sket forskriftsmæssigt, eller at uregelmæssigheden er foregået et andet sted, skal medlemsstaten foretage inddrivelse af de omhandlede fordringer.

- 38 Kommissionen har anført, at den i den foreliggende sag sonderer mellem perioden før den 1. januar 1992 og perioden efter denne dato indtil 1994, idet det dog ligger fast, at TIR-konventionens artikel 11 fandt anvendelse i hele den omhandlede periode. For så vidt angår perioden før den 1. januar 1992 har Kommissionen ikke krævet morarenter betalt af den nederlandske regering. Frem til denne dato var det ifølge Kommissionen udelukkende TIR-konventionens artikel 11, der fandt anvendelse, og det var ikke muligt at oplyse en bestemt dato for, hvornår myndighederne senest skulle foretage inddrivelse, for så vidt som TIR-konventionen, der ikke vedrører ordningens brugere, men de garanterende organisationer, hverken fastsætter en frist for, hvornår brugeren skal underrettes om uregelmæssigheden, eller en frist for, hvornår brugeren skal godtgøre, at overtrædelsen er foregået et andet sted, eller slet ikke har fundet sted. Ifølge Kommissionen har de nederlandske myndigheder dog ikke udvist den fornødne opmærksomhed med henblik på at sikre Fællesskabets økonomiske interesser. Medlemsstaterne er imidlertid forpligtet til med omhu at foretage de handlinger, der er nødvendige for hurtigt at fastslå Fællesskabets krav på egne indtægter. Hvis det toldkontor, hvor carnetet er afgivet, ikke i dagene efter at den fysiske transit skulle være afsluttet, modtager TIR-carnetets blad nr. 2 eller et andet dokument, bør de pågældende myndigheder rettidigt træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre Fællesskabets økonomiske interesser. I de tilfælde, der er omhandlet i den foreliggende sag, er betalingspålæggene blevet afsendt efter en periode, der varierer mellem to år og fireenhalv måned og to år og ti måneder efter afgivelsen af TIR-carnetet. En sådan forsinkelse kan ikke anses for forenelig med den omhu, der er påkrævet.

- 39 Hvad derimod angår perioden fra den 1. januar 1992 til den 31. december 1993 har Kommissionen anført, at artikel 10 i forordning nr. 719/91 og artikel 2 i forordning

nr. 1593/91, sammenholdt med TIR-konventionens artikel 11, fastsatte specifikke frister for, hvornår medlemsstaterne senest skulle træffe de nødvendige foranstaltninger for at fastslå, at der var begået overtrædelser. Begyndelsestidspunktet og rækkevidden af »en nærmere fastsat frist«, inden for hvilken der i henhold til artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 719/91 skulle føres bevis for forsendelsens forskriftsmæssighed eller for stedet, hvor overtrædelserne eller uregelmæssigheden var begået, kunne udledes af artikel 2 i forordning nr. 1593/91, sammenholdt med TIR-konventionens artikel 11.

40 Ifølge Kommissionen fremgår det af disse bestemmelser, at hvis afgangstoldstedet ikke modtager TIR-carnetets blad nr. 2 eller et andet dokument fra udgangstoldstedet inden for den foreskrevne frist (fastsat til maksimalt en måned i den begrundede udtalelse), skal det underrette brugeren af TIR-ordningen og den garanterende organisation inden for en frist på et år efter afgivelsen af carnetet, dog er fristen på to år, hvis TIR-carnetets afvikling er opnået på utilbørlig vis eller svigagtig måde. Den berørte part har tre måneder til at godtgøre, at der ikke begået en uregelmæssighed, eller det sted, hvor denne rent faktisk er begået. I mangel af bevis anses uregelmæssigheden for at være begået i den medlemsstat, hvor afgangstoldstedet er beliggende, og denne stat skal foretage inddrivelsen af toldskylden.

41 Ifølge Kommissionen har medlemsstaternes adgang i henhold til TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, til ikke at foretage inddrivelse så hurtigt som muligt, men på et senere tidspunkt, før udløbet af maksimumsfristen på to år, som omhandlet i denne bestemmelse, kun betydning for forholdet mellem denne stats myndigheder og debitor. Inden for rammerne af ordningen for egne indtægter skal underretningen af debitor ske, så snart dennes identitet kendes, og det skyldige beløb er fastsat, og på dette tidspunkt kan de pågældende myndigheder også foretage inddrivelse i henhold til gældende fællesskabslovgivning. Det er åbenbart, at fællesskabslovgiver har villet skabe en ordning, som gør det muligt retligt at føre bevis for uregelmæssigheder i forbindelse med en TIR-transport, så snart man opdager de første tegn på, at en sådan har fundet sted.

- 42 Kommissionen har tilføjet, at i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1552/89 foreligger der en fordring fra Fællesskaberne på de omhandlede egne indtægter, så snart medlemsstatens kompetente tjenestegren har meddelt debitor det skyldige beløb. Denne meddelelse skal afgives under iagttagelse af alle relevante fællesskabsforskrifter, så snart debitor kendes, og når de kompetente administrative myndigheder kan beregne fordringens størrelse. For så vidt som det fremgår af de ovenfor anførte bemærkninger, at de kompetente myndigheder senest kan foretage inddrivelse efter et år og tre måneder efter TIR-carnetets afgivelse, og at debitor såvel som fordringens størrelse også skal anses for kendt senest ved udløbet af denne frist, skal meddelelsen, som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1552/89, foretages senest 15 måneder efter carnetets afgivelse. Fællesskabernes krav på egne indtægter skal anses for fastlagt, så snart denne frist er udløbet.
- 43 Ifølge Kommissionen skal medlemsstaterne bogføre de konstaterede fordringer i det generelle regnskab som en kreditering på Kommissionens konto senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev fastlagt i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1552/89, når den pågældende medlemsstat som i det foreliggende tilfælde ikke fører et særligt regnskab (B-regnskab) i henhold til artikel 6, stk. 2, litra b), i samme forordning. Senest samme hverdag skal krediteringen af de egne indtægter foretages (artikel 10 i forordning nr. 1552/89), hvorfor der i det foreliggende tilfælde også skyldes morarenter i medfør af forordningens artikel 11, idet de nederlandske myndigheder stillede de pågældende egne indtægter til rådighed for Kommissionen for sent, for så vidt som de først foretog inddrivelse gennemsnitligt et år efter udløbet af maksimumsfristen på 15 måneder.
- 44 Den nederlandske regering har anført, at det for perioden før 1992 alene var TIR-konventionens artikel 11, der fandt anvendelse, og at denne bestemmelse ikke indeholder nogen frist for medlemsstaternes inddrivelse af toldskyld. Kommissionen har ikke redegjort nærmere for, hvad den mener med omhu, og har heller ikke anført, hvad det hævdede traktatbrud konkret består i, eller godtgjort dette. Desuden

er der ikke hjemmel til at foretage inddrivelse, så længe eftersporingsproceduren, som skal gøre det muligt at konkludere, at der er begået en overtrædelse eller uregelmæssighed, ikke er afsluttet. I visse tilfælde kan der gyldigt gå mere end to år mellem carnetets afgivelse og afsendelsen af betalingspålægget.

- 45 For så vidt angår perioden fra den 1. januar 1992 til den 31. december 1993 har regeringen gjort gældende, at de frister, der ifølge Kommissionen skulle finde anvendelse — bortset fra at de ikke er bestemt til at regulere forholdet mellem toldmyndighederne og Kommissionen, men alene forholdet mellem disse myndigheder og borgerne — i praksis er umulige at overholde. Som fastsat i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1552/89, er medlemsstaternes myndigheder ikke forpligtet til at kreditere kontoen med de skyldige beløb eller at foretage inddrivelse af de pågældende fordringer før afslutningen af eftersporingsproceduren (dvs. inddrivelsesproceduren a posteriori). Indtil dette tidspunkt er den pågældende medlemsstat ikke i stand til at fastslå uregelmæssighedens eksistens, stedet, hvor denne er begået, toldskyldens opståen, den kompetente medlemsstat eller fordringens størrelse. Den omstændighed, at TIR-carnetets blad nr. 2 ikke er modtaget, vil i sig selv højst kunne lede til en formodning for uregelmæssigheder, hvorimod kompetencen til at foretage inddrivelse først kan opstå, når uregelmæssigheden og stedet, hvor den er begået, er fastlagt.

- 46 Ifølge de nederlandske myndigheder fremgår det af artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1593/91, sammenholdt med TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, at indehaveren af et TIR-carnet skal have mindst tre måneder og højst to år til at godtgøre, at den foretagne transport var forskriftsmæssig. Kommissionen har med urette ændret minimumsfristen i TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, til en maksimumsfrist. Ikke blot skal indehaveren have lejlighed til at føre det fornødne bevis, men den pågældende medlemsstat skal også have tilstrækkelig tid til at vurdere værdien af det førte bevis.

- 47 I tilfælde af, at Kommissionens opfattelse tiltrædes, ønsker den nederlandske regering at påberåbe sig de helt særlige omstændigheder, der forelå i den omhandlede periode, dvs. vanskelighederne forbundet med at anvende TIR-systemet korrekt.
- 48 For så vidt angår fortolkningen af artikel 10 og 11 i forordning nr. 1552/89 har regeringen anført, at samtlige oplysninger per definition ikke kendes ved udløbet af fristen på tre måneder, hvorfor der ikke kan eksistere en forpligtelse til at foretage kreditering af kontoen på dette tidspunkt. Herefter kan der heller ikke eksistere en forpligtelse til at fremsende en meddelelse til debitor. Regeringen har konkluderet, at der ikke foreligger en for sen kreditering af toldskylden på Kommissionens konto, at overførslen af egne indtægter til Kommissionen følgelig ikke er sket for sent, og således skal der ikke betales morarenter i henhold til samme forordnings artikel 11.

Domstolens bemærkninger

- 49 Først skal der tages stilling til den del af Kommissionens klagepunkt, der omhandler perioden, hvor de specifikke bestemmelser i forordning nr. 719/91 og nr. 1593/91 fandt anvendelse på området for inddrivelse af toldskyld.

— TIR-carneter afgivet mellem den 1. januar 1992 og den 31. december 1993

- 50 Det følger af artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 719/91, at hvis det konstateres, at der under eller i forbindelse med en forsendelse på grundlag af et TIR-carnet er begået en overtrædelse eller uregelmæssighed i en bestemt medlemsstat, inddriver denne medlemsstat importafgifter og andre afgifter, der eventuelt er forfaldet til betaling, i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne eller de nationale bestemmelser, uden at det berører spørgsmålet om strafforfølgning. I tilfælde af en sådan konstatering følger det af artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1593/91, at toldmyndighederne meddeler indehaveren af TIR-carnetet og de garanterende organisationer dette inden for den frist, der er angivet i TIR-konventionens artikel 11, stk. 1, nemlig inden for et år regnet fra den dag, da TIR-carnetet blev afgivet til myndighederne, i tilfælde af manglende afvikling. Denne frist forlænges til to år, hvis afviklingen er opnået på utilbørlig vis eller svigagtig måde.
- 51 Ifølge TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, skal krav på betaling fremsættes over for den garanterende organisation tidligst tre måneder og senest to år regnet fra den dag, da organisationen modtog meddelelse om, at carnetet ikke var afviklet, eller at afviklingen var opnået på utilbørlig vis eller svigagtig måde, undtagen i de tilfælde, hvor der inden for førnævnte frist på to år bliver anlagt en retssag, i hvilke tilfælde der fremsættes krav på betaling inden et år regnet fra den dag, hvor retsafgørelsen får retskraft.
- 52 Det fremgår af de nævnte bestemmelser, at kravet om betaling af toldskylden i tilfælde af manglende afvikling i princippet skal fremsendes senest tre år efter datoen for TIR-carnetets afgivelse, en frist som kan forlænges til fire år i tilfælde af, at afviklingen er opnået svigagtigt.

- 53 TIR-konventionens artikel 8, stk. 7, præciserer, at de kompetente myndigheder så vidt muligt skal forlange indfrielse hos den person, der er direkte ansvarlig for toldskylden, før der rettes krav mod den garanterende organisation. For så vidt som artikel 10, stk. 3, i forordning nr. 719/91 og artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1593/91 ikke sonder mellem TIR-carnetets indehaver og den garanterende organisation med hensyn til muligheden for at føre bevis for, at en transport på grundlag af et TIR-carnet var forskriftsmæssig, fremgår det af disse bestemmelser, at førnævnte frister på tre og fire år gælder for både TIR-carnetets indehaver og den garanterende organisation (jf. i denne retning vedrørende gennemførelsesforordningens artikel 454 og 455 bl.a. dom af 23.3.2000, forenede sager C-310/98 og C-406/98, Met-Trans og Sagpol, Sml. I, s. 1797, præmis 49).
- 54 Det skal imidlertid præciseres, at idet formålet med artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1593/91 er at sikre, at myndighederne anvender bestemmelserne om opkrævning af toldskyld ensartet og hurtigt med henblik på, at Fællesskabernes egne indtægter stilles til rådighed uden ophold (jf. analogt bl.a. dom af 14.4.2005, sag C-460/01, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. I, s. 2613, præmis 60, 63, 69 og 70), skal meddelelsen om tilsidesættelse eller uregelmæssigheder under alle omstændigheder fremsendes hurtigst muligt, nemlig når toldmyndighederne har fået kendskab til den pågældende tilsidesættelse eller uregelmæssighed, dvs. i givet fald længe før udløbet af maksimumsfristerne på henholdsvis et år og i tilfælde af svig to år, som følger af TIR-konventionens artikel 11, stk. 1.
- 55 Betalingspålægget efter TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, skal af samme grunde fremsendes, så snart toldmyndighederne er i stand til at gøre det, dvs. i givet fald før udløbet af fristen på to år regnet fra meddelelsen til parterne om tilsidesættelse eller uregelmæssighed.

- 56 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at de omtvistede betalingspålæg blev afsendt mindre end tre år efter datoen for afgivelsen af TIR-carneterne, altså før udløbet af maksimumsfristen på tre år regnet fra nævnte afgivelse. I øvrigt har Kommissionen ikke godtgjort, at betalingspålæggene vedrørende de i denne sag omhandlede transporter på grundlag af TIR-carneter afgivet i 1992 og 1993 ikke blev fremsat snarest muligt, dvs. så snart toldmyndighederne var i stand til det.
- 57 Da Kommissionens påstand ikke drejer sig om en tilsidesættelse af bestemmelserne i forordning nr. 719/91 og nr. 1593/91, men af artikel 2, 6, 9, 10 og 11 i forordning nr. 1552/89, skal det endvidere undersøges, om Kongeriget Nederlandene ved sin handlemåde har tilsidesat de nævnte bestemmelser.
- 58 I henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1552/89 foreligger der en fordring fra Fællesskaberne på egne indtægter, »så snart« medlemsstatens kompetente myndigheder har meddelt debitor det skyldige beløb, og denne meddelelse skal afgives, så snart debitor kendes, og når de kompetente administrative myndigheder kan beregne fordringens størrelse (jf. bl.a. dommen i sagen Kommissionen mod Nederlandene, præmis 85), hvilket skal ske under iagttagelse af alle relevante fællesskabsforskrifter, som i det foreliggende tilfælde er Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«), forordning nr. 719/91 og nr. 1593/91 samt TIR-konventionen. Kravet på betaling i henhold til TIR-konventionens artikel 11, stk. 2, skal derfor anses for en meddelelse som omhandlet i artikel 2 i forordning nr. 1552/89.
- 59 Som Domstolen har udtalt i præmis 59 i dommen af 15. november 2005, Kommissionen mod Danmark (sag C-392/02, Sml. I, s. 9811), fremgår det af toldkodeksens artikel 217, 218 og 221, at førnævnte betingelser er opfyldt, når toldmyndighederne har de nødvendige oplysninger og følgelig er i stand til at beregne afgiftsbeløbet vedrørende toldskylden og fastslå, hvem der er debitor (jf. i denne retning domme af 14.4.2005 i sagen Kommissionen mod Nederlandene,

præmis 71, og sag C-104/02, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 2689, præmis 80). Medlemsstaterne kan ikke undlade at fastlægge kravene, selv om de bestrider dem, da Fællesskabernes finansielle ligevægt i modsat fald ville blive forstyrret som følge af en medlemsstats handlemåde (dommen i sagen Kommissionen mod Danmark, præmis 60).

60 Artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1552/89 bestemmer, at medlemsstaternes finansforvaltning eller det af hver medlemsstat udpegede organ skal føre et regnskab over egne indtægter. Ifølge artikel 6, stk. 2, litra a) og b), er medlemsstaterne forpligtet til at bogføre »de i henhold til artikel 2 [i samme forordning] konstaterede fordringer« senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev konstateret, enten i A-regnskabet eller, hvis visse betingelser er opfyldt, i B-regnskabet.

61 Det følger heraf, at medlemsstaterne har pligt til at fastslå en fordring fra Fællesskaberne på egne indtægter, når toldmyndighederne er i stand til at beregne afgiftsbeløbet vedrørende en toldskyld og fastslå, hvem der er debitor (dommen i sagen Kommissionen mod Danmark, præmis 61), og følgelig at bogføre fordringerne i overensstemmelse med artikel 6 i forordning nr. 1552/89.

62 I det foreliggende tilfælde kritiseres de nederlandske myndigheder ikke for at have undladt at bogføre toldskylden straks efter, at den blev konstateret, men for at have konstateret og afsendt meddelelse om de omhandlede fordringer for sent, og dette klagepunkt kan henses til de ovenfor anførte bemærkninger ikke tiltrædes. Under disse omstændigheder har Kommissionen ikke godtgjort, at bogføringen er sket for sent.

- 63 For at de egne indtægter kan blive stillet til rådighed, bestemmer artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 1552/89, at hver enkelt medlemsstat som fastlagt i artikel 10 fører egne indtægter til kredit for den konto, som med henblik herpå er oprettet i Kommissionens navn. I overensstemmelse med denne forordnings artikel 10, stk. 1, foretages krediteringen efter fradrag af opkrævningsomkostninger senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev fastlagt i henhold til nævnte forordnings artikel 2, bortset fra fordringer som i medfør af samme forordnings artikel 6, stk. 2, litra b), er opført i B-regnskabet, hvor krediteringen skal foretages senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen er »[...] [inddrevet]«.
- 64 Det er ubestridt, at de nederlandske myndigheder i den omtvistede periode ikke førte et B-regnskab, mens det heller ikke hævdes, at nævnte myndigheder ikke krediterede Kommissionens konto de omtvistede beløb inden for fristen i artikel 10 i forordning nr. 1552/89 regnet fra bogføringen af disse fordringer.
- 65 Under disse omstændigheder kan der heller ikke kræves betaling af morarenter i henhold til artikel 11 i forordning nr. 1552/89.
- 66 Følgelig kan den del af Kommissionens klagepunkt, som vedrører TIR-carneter afgivet i 1992 og 1993, ikke tiltrædes.

— TIR-carneter afgivet i 1991

67 For så vidt angår de TIR-carneter, der blev afgivet i 1991, dvs. før den 1. januar 1992, har Kommissionen gjort gældende, at det udelukkende var TIR-konventionens artikel 11, der fandt anvendelse, og at det ikke var muligt at oplyse en bestemt dato for, hvornår myndighederne senest skulle foretage inddrivelse. Ifølge Kommissionen har de nederlandske myndigheder dog ikke udvist den fornødne opmærksomhed med henblik på at sikre Fællesskabets økonomiske interesser. Hvis det toldkontor, hvor carnetet er afgivet, ikke i dagene efter at den fysiske transit skulle være afsluttet, modtager TIR-carnetets blad nr. 2 eller et andet dokument, bør de pågældende myndigheder rettidigt træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre Fællesskabets økonomiske interesser. I de her omhandlede tilfælde er betalingspålægget imidlertid blevet afsendt efter en periode, der varierer mellem to år og fireogenhalf måned og to år og ti måneder efter modtagelsen af TIR-carnetet. En sådan forsinkelse kan ikke anses for forenelig med den omhu, der er påkrævet.

68 Som anført i denne doms præmis 54 er medlemsstaterne forpligtet til at sikre, at Fællesskabernes egne indtægter stilles til rådighed uden ophold. Kommissionen har dog ikke godtgjort, at den nederlandske regering ikke har udvist den fornødne omhu for uden ophold at fastlægge de i denne sag omhandlede fordringer på egne indtægter i tilfælde af en formodning for uregelmæssigheder i forbindelse med transporter på grundlag af et TIR-carnet afgivet før den 1. januar 1992. Kommissionen har blot i generelle vendinger anført, at afsendelse af et betalingspålæg gennemsnitligt toethalvt år efter TIR-carnetets afgivelse er uforenelig med den grad af opmærksomhed, der bør udvises for at sikre Fællesskabets økonomiske interesser.

69 Under henvisning til den samme begrundelse, som den ovenfor anførte vedrørende TIR-carneter afgivet efter 1992, kan Kommissionens klagepunkt om tilsidesættelse

af artikel 2, 6, 9, 10 og 11 i forordning nr. 1552/89 således heller ikke tiltrædes, for så vidt det vedrører TIR-carneter afgivet i 1991, og følgelig må Kongeriget Nederlandene frifindes.

Sagens omkostninger

- 70 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kongeriget Nederlandene har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges Kommissionen at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

- 1) **Kongeriget Nederlandene frifindes.**

- 2) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter